

Valsts SIA ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS NEKUSTAMIE ĪPAŠUMI

Rīga, Republikas laukums 2, info@zmni.lv

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” (turpmāk – ZMNĪ) ir izveidota 2004.gadā, lai veiktu Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanu un apsaimniekošanu. ZMNĪ kapitāla daļu turētāja ir Latvijas Republikas Zemkopības ministrija. Sabiedrības struktūru veido trīs departamenti:

- Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas departaments,
- Meliorācijas departaments,
- Finanšu departaments.

Lai nodrošinātu sekmīgu uzticēto funkciju izpildi Meliorācijas departamentā ir izveidotas 6 reģionālās nodaļas:

- Kurzemes reģionālā meliorācijas nodaļa,
- Latgales reģionālā meliorācijas nodaļa,
- Vidzemes reģionālā meliorācijas nodaļa,
- Zemgales reģionālā meliorācijas nodaļa,
- Rīgas HES ūdenskrātuves meliorācijas nodaļa,
- Meliorācijas kadastra nodaļa.

Pamatojoties uz Meliorācijas likumā noteikto, ZMNĪ veic šādas nozīmīgākās valsts funkcijas:

- izsniedz tehniskos noteikumus būvniecībai meliorētajās zemēs, ekspluatācijas aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm, lai nebojātu esošās meliorācijas sistēmas,
- uztur un aktualizē meliorācijas kadastra datus,
- izsniedz zemes īpašumu meliorācijas pases,
- uztur un ekspluatē valsts meliorācijas sistēmas (polderus un aizsargdambjus) un valsts nozīmes meliorācijas sistēmas (valsts nozīmes ūdensnotekas),
- uztur melioratīvās hidrometrijas hidrometriskos posteņus, veic tajos sistemātiskus novērojumus, mērījumus un aprēķinus un nodrošina

hidrometrijas datu pieejamību no šim nolūkam paredzēto valsts budžeta līdzekļu ietvaros,

- glabā melioratīvo tehnisko dokumentāciju, kas satur lauksaimniecības zemes meliorācijas projektu dokumentāciju, hidrotehnisko būvju projektu rasējumus, ūdensnoteku un polderu projektu dokumentāciju, meža meliorācijas projektus, meliorācijas nozares uzņēmumu ēku un būvju projektu dokumentāciju, kā arī dažādu ūdenssaimniecības izstrādņu dokumentāciju.

Ar 2008.gadu ZMNĪ uzsāka valsts meliorācijas sistēmu un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu ekspluatāciju un uzturēšanu. Pēc meliorācijas kadastra datiem valstī ir 1,6 miljoni hektāru meliorētas lauksaimniecības zemes un aptuveni 0,4 milj. hektāru nosusinātas mežu zemes. Valsts nozīmes ūdensnotekas 13097 km kopgarumā nodrošina ūdens režīma uzturēšanu un regulēšanu pašvaldības, koplietošanas un viena īpašuma meliorācijas sistēmām. Bez ūdensnotekām, valsts nozīmes meliorācijas sistēmās iekļaujas 400 km aizsargdambji (no kuriem 178 km nav polderu teritorijās), tajā skaitā 92 km aizsargdambji Lubānas zemienē un 15 nozīmīgas ūdens līmeņa un caurplūduma regulēšanas hidrotehniskās un transporta būves, kā arī valsts būves Aiviekstes un Kalnagala hidromezglos, kam jānodrošina Lubāna ezera regulēšana atbilstoši noteiktajiem ekspluatācijas noteikumiem. Latvijā ir vairāk kā 52 polderi ar kopējo platību vairāk kā 50 000 ha. Valsts īpašumā joprojām ir 34 polderu sūkņu stacijas un inženierbūves ar polderu kopējo platību vairāk kā 43 000 ha.

Ar 2009.gadu ZMNĪ nodrošina Rīgas HES ūdenskrātuvju inženieraizsardzības būvju ekspluatāciju. Ekspluatācijas un uzturēšanas darbi 8 sūkņu stacijās Ogre-1, Ogre-2, Ogre-4, Ikšķile-1, Ikšķile-2, Ciemupe, Spolītes un Tome nepieciešami, lai nodrošinātu Ogres un Ikšķiles apkārtnes iedzīvotājus, kas dzīvo Rīgas HES ūdenskrātuves tiešā tuvumā, kā arī dažādus valsts nozīmes objektus (ceļus, attīrīšanas ietaises, kultūrvēsturiskus objektus) pret applūšanu. Tas nepieciešams, jo ūdens līmenis ūdenskrātuvē lielākoties ir augstāks nekā sūkņu staciju darbības zonā esošās būves un objekti.

2009.gadā ZMNĪ uzsāka uz Valsts un Eiropas Savienības atbalsta Lauku attīstības programmu 2007.-2013.gadam pasākuma „Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu” atbalsta piešķiršanas kārtību lauksaimniecības zemēs aktivitātē „Meliorācijas sistēmu būvniecība, rekonstrukcija un renovācija” un meža zemēs aktivitātē „Meliorācijas sistēmu rekonstrukcija un renovācija” (turpmāk – ELFLA) apgūšanu. Šīs programmas darbības periodā jānodrošina meliorācijas sistēmu rekonstrukcija vai renovācija aptuveni Ls 14,056 milj. apjomā veicot:

- būvju apsekošanu un izvēli būvniecībai;
- projektu pieteikumu sagatavošanu ES un valsts atbalsta saņemšanai.
- būvprojektu sagatavošanu (nepieciešamo dokumentu sagatavošana, publiskā iepirkuma organizēšana, būvprojektu ekspertīze).
- būvdarbu un būvuzraudzības organizēšanu (publiskā iepirkuma organizēšanu, pasūtītāja funkciju veikšanu)
- atskaišu sagatavošanu par ES un valsts līdzekļu apguvi (projekta realizācijas laikā un 5 gadi pēc nodošanas ekspluatācijā).

2009.gadā kopā iesniegti 29 projekti ar kopgarumu 219,6 km un par attiecināmo izmaksu summu Ls 1 688 621,31, 2010.gadā - 84 projekti ar kopgarumu 662,89 un par attiecināmo izmaksu summu Ls 5 523 249,75.

Ja netiks nodrošināta valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu ekspluatācija un uzturēšana, tad daudzviet Latvijā nebūs iespējama intensīva lauksaimnieciskā un mežsaimnieciskā darbība – pārstās darboties koplietošanas un viena īpašuma meliorācijas sistēmas. Šādās vietās sāksies procesu attīstība, kuru novēršanai būs jāiegulda ievērojami lielāki naudas līdzekļi:

- neapsaimniekoto meliorēto lauksaimniecībā izmantojamo zemju palielināšanās,
- neapsaimniekoto platību pārpurvošanās, aizaugšana ar nezālēm un krūmiem,
- polderēto platību ekonomiskās un sociālās vērtības zaudēšana,
- mežu ražības un produktivitātes samazināšanās, mežu apsaimniekošanas apstākļu pasliktināšanās,
- uzņēmējdarbības attīstības samazināšanās,
- lauku iedzīvotāju sociālā stāvokļa pasliktināšanās,
- migrācijas palielināšanās no lauku apvidiem uz pilsētu,
- sakoptas vides ar izveidotu infrastruktūru degradācija,
- ievērojamu ieguldīto investīciju zaudēšana,
- plūdu risku draudi.

Uz veiksmīgu sadarbību!

KURZEMES REĢIONĀLĀ MELIORĀCIJAS NODAĻA

Valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas – 2452 km.

Aizsargdambji – 113 km.

Polderu sūkņu stacijas – 10 gab.

2008.gadā veikti uzturēšanas darbi valsts nozīmes ūdensnotekās 302 km garumā.

ELFLA ietvaros 2009. gadā īstenoti 5 projekti 38.6 km kopgarumā. 2009. un 2010.gadā vēl iesniegts 31 projekts paredzot rekonstruēt vai renovēt 236,12 km apjomā 2010. - 2012.gadā. Patlaban būvniecības process norit 3 būvobjektos.

Kurzemes reģiona meliorācijas objektos kvalitatīvi darbus veikušas Talsu novada būvorganizācijas SIA “Talsu meliorators” un SIA “RKU Piejūra”, Tukuma novada SIA “Meliorceltnieks”. Tehnisko projektu izstrādē kā kvalitatīvu projektu izgatavotāji sevi parādījuši Stendes SIA “PRO akva” projektētāji.

Valsts nozīmes ūdensnotekas Macupe renovācija (2009.gadā).

Būvprojektētājs: SIA „Pro Akva”

Būvorganizācija: SIA „Talsu meliorators”

Valsts nozīmes ūdensnotekas Vidusupe renovācija (2009.gadā).

Būvprojektētājs: SIA „Pro Akva”

Būvorganizācija: SIA „RKU Piejūra”

2010.gada pavasara palu periodu Kurzemes reģiona polderi izturējuši sekmīgi, bez būtiskām avārijām. Liepājas sektora vadītājs Juris Gusts piedalījās Nīcas novada plūdu seku novēršanas komisijas darbā.

LATGALES REĢIONĀLĀ MELIORĀCIJAS NODAĻA

Valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas – 3790 km.

Aizsargdambji – 133 km.

Polderu sūkņu stacijas – 7 gab.

2008.gadā valsts nozīmes ūdensnoteku uzturēšana veikta 303 km garumā, aizsargdambju – 18 km. 2009.gadā tika sakopti 17 km valsts nozīmes ūdensnoteku un 1 km aizsargdambju.

2009.gada ELFLA programmas ietvaros tika veikta rekonstrukcija 4 objektos ar kopējo garumu 26,37 km garumā. 2010.-2012.gadā paredzēts īstenot būvdarbus 13 objektos ar kopējo apjomu 108,36 km, t.sk. Krēslītes poldera sūkņu stacijas rekonstrukcija.

Šo gadu laikā tika veikti vairāki pasākumi pavasara palu avārijas seku novēršanā.

Valsts ūdensnoteku rekonstrukcijas būvdarbu veikšanā labu pieredzi uzrādīja SIA „Vidzemes būvnieks”, SIA „Aronas meliorators” un SIA „Meliorācija AG”.

Valsts nozīmes ūdensnoteka Križutu strauts pirms un pēc rekonstrukcijas (2009.gadā).

Būvprojektētājs: SIA „Saltupe”

Būvorganizācija: SIA „Vidzemes būvnieks”

2010.gadā tika veikta meliorācijas dokumentācijas telpu aprīkošana un dokumentācijas pārņemšana no Lauku atbalsts dienesta. Pēc Meliorācijas likuma pieņemšanas palielinājās darbinieku slodze sakarā ar tehnisko noteikumu sagatavošanu, projektu saskaņošanu un topogrāfisko materiālu sagatavošanu. Lielu ieguldījumu šo darbu veikšanā veica nodaļas vadītāja vietnieks Dainis Zeimuls, kadastra inženieris Juris Zarembo un sektoru vadītāji.

VIDZEMES REĢIONĀLĀ MELIORĀCIJAS NODAĻA

Valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas – 3126 km.

Aizsargdambji – 52 km.

Polderu sūkņu stacijas – 3 gab.

2008.gadā paveikti uzturēšanas darbi 352 km no visām valsts ūdensnotekām un 12 km aizsargdambju. 2009. gadā uzturēšanas darbi finanšu trūkuma dēļ tika pārtraukti.

2009.gadā par ELFLA līdzekļiem renovētas 6 valsts nozīmes ūdensnotekas 38,57 km garumā. 2009. un 2010.gadā iesniegti vēl 20 projekti valsts nozīmes ūdensnoteku rekonstrukcijai 138,39 km garumā, kuru realizācija paredzēta 2010.-2011. gadā.

Būvniecības darbus ELFLA objektos veica dažādu firmu būvnieki. Vislabākā sadarbība izveidojās ar SIA „Vidzemes būvnieks”, kuri veica Aģes upes un tilta nostiprinājumu rekonstrukciju.

Valsts nozīmes ūdensnoteka Aģe pirms un pēc rekonstrukcijas (2009.gadā).

Būvprojektētājs: VSIA „Melioprojekts”
Būvorganizācija: SIA „Vidzemes būvnieks”

Valsts nozīmes ūdensnoteka Krakupe pirms un pēc rekonstrukcijas (2009.gadā).

Būvprojektētājs: SIA „Vidzemes hidrobūve”
Būvorganizācija: PS „Baltā tiguāna”

ZEMGALES REĢIONĀLĀ MELIORĀCIJAS NODAĻA

Valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas – 3577 km.

Aizsargdambji – 117 km.

Polderu sūkņu stacijas – 13 gab.

2008.gada laikā tika sakopti 211 km valsts nozīmes ūdensnoteku un 23 km aizsargdambju. 2009.gadā sistēmu kopšanas darbi veikti 12 km valsts nozīmes ūdensnoteku.

2009.gadā ELFLA ietvaros realizēti 2 objekti ar kopējo apjomu 15,36 km. 2009. un 2010.gadā iesniegti vēl 31 projekti valsts nozīmes ūdensnoteku rekonstrukcijai 307,26 km garumā, t.sk. Ruduļa poldera sūkņu stacijas rekonstrukcija, kuru realizācija paredzēta 2010.-2012. gadā.

Labi savu darbu ELFLA objektos paveica SIA „Auces meliorators” rekonstruējot valsts nozīmes ūdensnoteku „Jugliņa”.

Valsts nozīmes ūdensnotekas Jugliņa rekonstrukcija (2009.gadā).

Būvprojektētājs: SIA „Rūķis AG”

Būvorganizācija: SIA „Auces meliorators”

2010.gada pavasara pali sapostījuši Ratnieku – Biteslejas poldera aizsargdambi, Valgunde II poldera aizsargdambi un aizvarus, 3 polderu sūkņu stacijās lielās slodzes dēļ sabojājās sūkņi, nedarbojās Ruduļa poldera caurteka – regulators.

Zemgalē ir līdzenas platības, grāvji ar minimālu slīpumu, kā rezultātā tie ātri piesērē, ir nepieciešama to regulāra pārtīrīšana. Neuzturot, t.i., neizcērtot krūmus, neizplaujot grāvju gultnes tiek radīta labvēlīga vide bebriem, kā rezultātā lielāko daļu gultņu deformācijas rada bebri.

RĪGAS HES ŪDENSKRĀTUVES MELIORĀCIJAS NODAĻA

Nodaļas apsaimniekošanā ir 8 sūkņu stacijas, kas izbūvētas 1975. un 1976. gadā, to ekspluatācija uzsākta vienlaicīgi ar HES ekspluatāciju. Gadā vidēji tiek patērēti līdz 1.500.000 kWh elektrības un pārsūknēti līdz 43.000.000 m³ ūdens. Polderu kopējā platība sastāda 4686 ha, ūdenskrātuves aizsargdambju garums - 8,4 km, dziļās drenāžas garums - 10,8 km un dziļās drenāžas aku daudzums - 258 gab.

Sūkņu stacija Ikšķile 1 (renovēta 2006.gadā)

Sūkņu stacija Ogre 2 (renovēta 2007.gadā)

Sūkņu stacija Ikšķile 2

Sūkņu stacija Tome

2010.gadā pēc projektu apstiprināšanas paredzēts uzsākt sūkņu staciju „Tome”, „Ikšķile-2”, „Spolītes” renovāciju ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļu līdzfinansējumu.

Ikdienā veicamos sūkņu staciju tehnoloģisko iekārtu, ūdenskrātuves aizsargdambja un novadgrāvju un dziļās drenāžas uzturēšanas darbus, profilaktiskos darbus un avārijas remontu veic SIA „Polderis”, kur darbus apzinīgi organizē tās valdes priekšsēdētājs Kārlis Matisons.

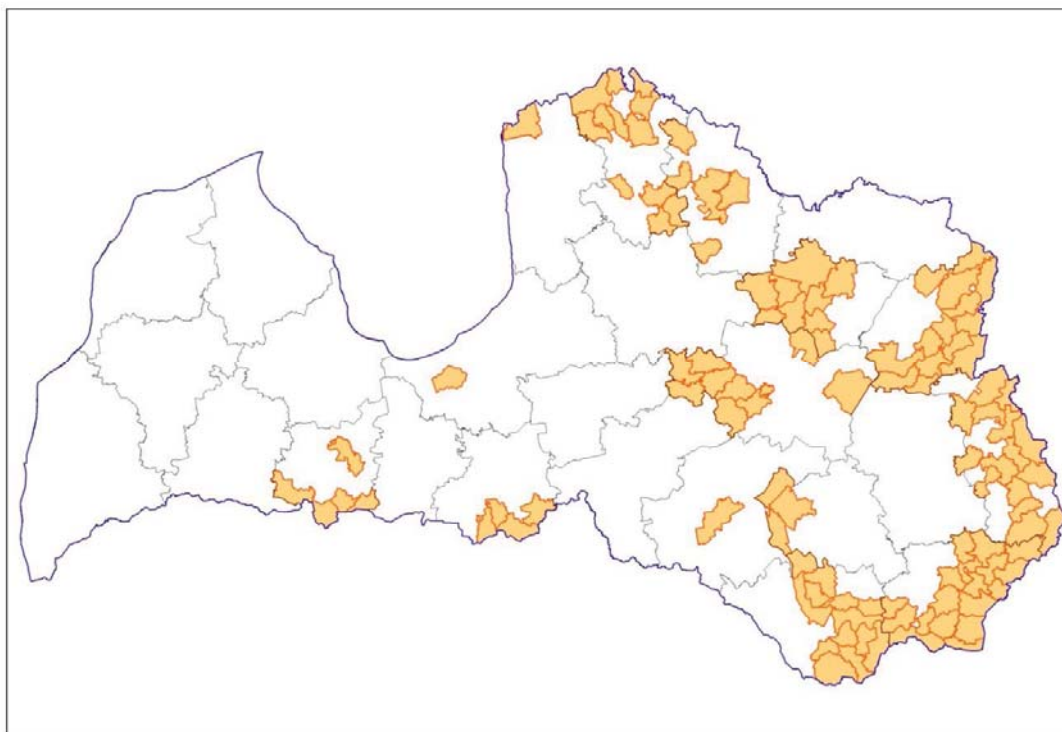
Šogad aktuāls ir jautājums par aizsargdambja 8,4 km kopgarumā ierakstīšanu Zemesgrāmatā un iespēju piesaistīt ELFLA līdzekļus sūkņu stacijas „Ciemupe” renovācijai.

MELIORĀCIJAS KADAŠTRA NODAĻA

Meliorācijas kadastra nodaļa uztur un aktualizē meliorācijas kadastra datus. Dati nepieciešami:

- Lauku atbalsta dienestam - savstarpējās atbilstības kontroļu veikšanai, ELFLA administrēšanai un agrovides maksājuma “Buferjoslu ierīkošana” nitrātu jutīgajās teritorijās administrēšanai;
- mežu apsaimniekotājiem - A/S “Latvijas valsts meži”, Mežu pētīšanas stacijai “Kalsnava” un privāto mežu īpašniekiem;
- Valsts SIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” - Meliorācijas sistēmu ekspluatācijai;
- projektētājiem - Būvniecības projektu izstrādei;
- lauksaimniekiem - meliorācijas sistēmu ekspluatācijai;
- pašvaldībām - teritoriālo plānojumu izstrāde;
- Valsts zemes dienestam - informācija par aizsargjoslām ap hidrometriskajiem posteņiem, valsts un koplietošanas meliorācijas būvēm un ierīcēm (“Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likums”) un nosusinātās zemes robežām;
- mērniecības uzņēmumiem;
- citiem interesentiem.

Katram pagastam ir izveidota sava meliorācijas kadastra datu ģeodatu bāze. Gatavo pagastu ģeodatu bāzu dati tiek ielādēti kopējā meliorācijas kadastra datu bāzē. Šobrīd kopējā datu bāzē ielādēti 109 pagasti no visiem Latvijas pagastiem.

Meliorācijas kadastra kopējā datu bāzē ielādētie pagasti (2010.gada maijs).